

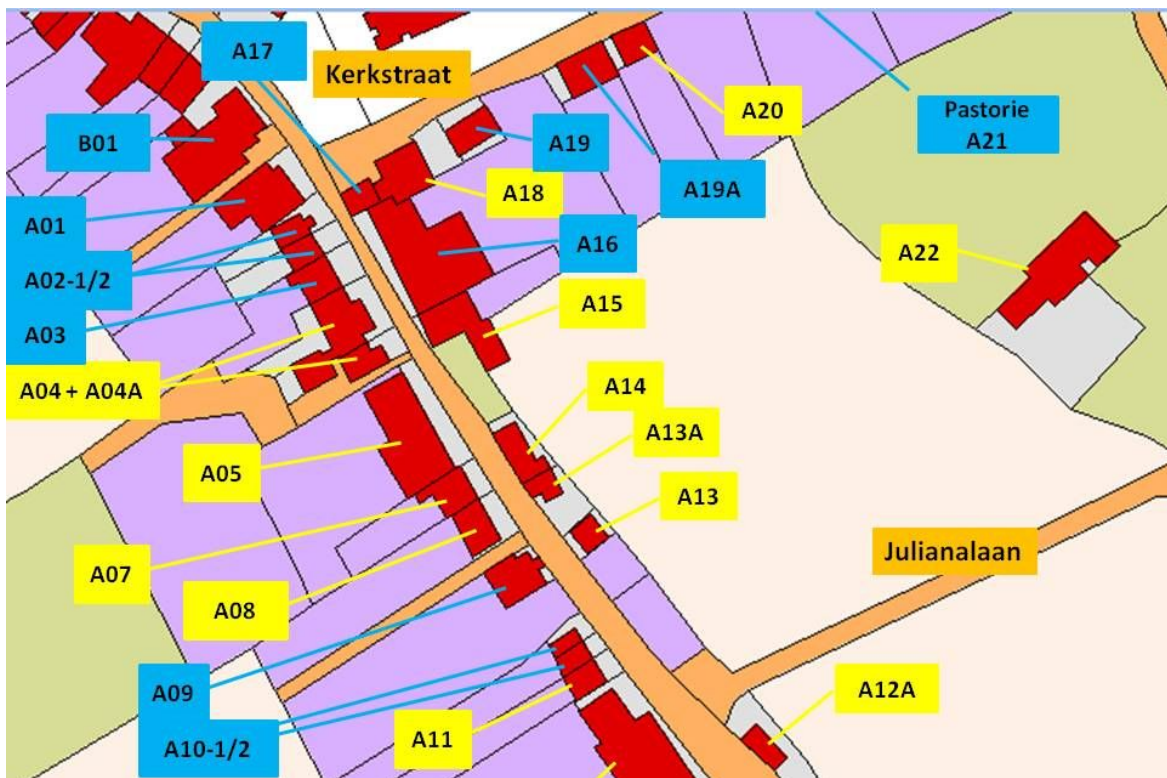
Deel 2a Algemene beschrijving
Panden Rijkstraatweg/Kerkstraat Haren-Centrum
Haren Wijk A Nr 12A tm Nr 21
Rijkstraatweg 190 tm 226A (even/oostzijde)
Kerkstraat 1 tm 21 (oneven/zuidzijde)

Inleiding

Op de Braderie en de Kunst en Cultuurmarkt in 2014 heeft de Harener Historische Commissie een begin gemaakt met een historisch overzicht van de panden in de dorpskom van het dorp Haren. De eerste presentatie betrof de panden in wijk A van het dorp Haren aan de westzijde van de Rijkstraatweg. In dit tweede deel gaat het om de panden A12A tot en met A20 volgens de huisnummering 1830. De huidige nummering is Rijkstraatweg 190 tm 226A (even/oostzijde) en Kerkstraat 1 tm 21 (oneven/zuidzijde). Complicatie bij het aangeven van de nummering van de panden aan de Rijkstraatweg is, dat de nummering in 1830 van zuid naar noord loopt en de huidige nummering van noord naar zuid. Bij de presentatie van de panden is de nummering van 1830 aangehouden.

Overzicht

Op de onderstaande kaart (op basis kadastrale kaart 1830) is de nummering aangegeven van de panden in het zuidelijk gedeelte van het centrum van het dorp Haren. De nummering in geel geeft aan dat in 1830 de bewoner ook de eigenaar is. Bij de nummering in blauw is de bewoner niet de eigenaar.

De onderstaande afbeeldingen op basis van bing/map- birdview en google/map-streetview (2015) geven een beeld van de recente situatie.

Nummering van de panden

Als vertrekpunt is de nummering aangehouden van de panden op basis van het bevolkingsregister 1830. Daar waar volgens dat register een pand werd bewoond door twee gezinnen is een “-1” of “-2” aan het nummer toegevoegd. De ‘naam’ van een pand is identiek aan het huisnummer in 1830. Zie hierover ook bronbewerking 3 ‘Systematiek huisnummering 1830-2011’ en bronbewerking 14 ‘Bevolkingsregister 1830’.

Tot 1850 is de huisnummering stabiel gebleven. Panden werden in principe niet vernummerd (voor het onderhavige dorpsgedeelte niet relevante uitzonderingen daar gelaten). Na 1850 vinden regelmatig vernummeringen plaats. Voorts worden de bevolkingsgegevens dan niet meer alleen geregistreerd op een peildatum (1 januari 1830, 1 januari 1840 en 1 januari 1850), maar continu. In een vastbladig boekwerk geen eenvoudige opgave. Doorhalingen, verwijzingen en vernummeringen maken het raadplegen en correct interpreteren van de bevolkingsregisters na 1860 niet eenvoudig. Daarbij komt nog (uitvoeriger beschreven in bronbewerking 3 ‘Systematiek van de huisnummering’), dat de registratie vanaf 1880 steeds meer verandert van een registratie per woning naar een registratie per gezin/persoon. Het wordt ook daardoor steeds lastiger de bewoners van een pand correct weer te geven.

Bi

Naam	1830	1840	1850	1860	1880	1890	1900	1907	1918	1929	1931	
A12A	A12A	A12A	A12	A1#	A13	A18	A19	A19	vervallen		Rijksstraatweg 226A	
						A19	A20	A20	A21	A304	Rijksstraatweg 226 Rijksstraatweg 224	
A13	A13	A13	A13	A14	A14	A20	A21	A22	A22	A305	Rijksstraatweg 222	
						A21	A22	A23A	A23A	A306	Rijksstraatweg 220	
						A22	A23			A307	Rijksstraatweg 218	
A13A	A13A	A13A	A14	A15	A15	A23	A24		A24	A308	Rijksstraatweg 216	
				A16	A16	A24			A25	A309	Rijksstraatweg 214	
										A309A	Rijksstraatweg 212	
										A309B	Rijksstraatweg 210	
										A309C	Rijksstraatweg 208	
										A309D	Rijksstraatweg 206	
A14	A14	A14	A15	A17	A17	A25	A25	A26	A26	A310	Rijksstraatweg 204	
A15	A15	A15	A16	A18	A18	A26	A26	A27	A27	A310A	Rijksstraatweg 202	
			A17							A311	Rijksstraatweg 198	
A16	A16	A16	A18	A19	A19	A27	A27	A28	A28	A312	Rijksstraatweg 196	
					A20	A28	A28	A29	A29	A313	Rijksstraatweg 194	
									A29A	A314	Rijksstraatweg 192	
A17	A17	A17	A19	A20	A21	A29	A29	A30	A30	A315	Rijksstraatweg 190	
A18	A18	A18	A20	A25	A22	A30	A30	samenvoeging met A17				
					A23	A31	A31	A31	A31	A316	Kerkstraat 1	
										A317	Kerkstraat 3	
A18A	A18A	A18A	vervallen									
										A318	Kerkstraat 5	
										A318A	Kerkstraat 7	
										A318B	Kerkstraat 9	
										A318C	Kerkstraat 11	
A19	A19	A19	A21	A26	A24	A32	A32	A32	A317	A318D	Kerkstraat 13	
				A27	A25	A33	A33	A33	A318	A318E	Kerkstraat 15	
A19A	A19A	A19A	A22	A28	A26	A34	A34	A34	A319	A319	Kerkstraat 17	
					A27	A35	A35	A35	A320	A320	Kerkstraat 19	
A20	A20	A20	A23	A29	A28	A36	A36	A36		A321	Kerkstraat 21	
				A30	A29	A37	A37	A37		A322	Kerkstraat 23	
				A31	A30							
A21	A21	A21	vervallen									Kerkstraat

Bij de uitwerking van deze paragraaf is gebruik gemaakt van gegevens uit de volgende bronbewerkingen:

3. Systematiek huisnummering 1830-2011;
4. Register van huisnummering 1907-2011;
6. Adresboeken 1926-1966;
14. Bevolkingsregister 1830.

Zie voor alle bronbewerkingen www.haren.nl => Over Haren => Historie => Bronbewerkingen.

Gebruik panden

Momenteel is sprake van een gesloten winkelwand van Rijksstraatweg 190 tot en met Rijksstraatweg 226 en van Kerkstraat 1 tot en met Kerkstraat 23. In 1830 was Haren nog een boerendorp met enige zelfstandige beroepsbeoefening. Juist in het hier beschreven dorpsgedeelte hadden de beoefenaars van die zelfstandige beroepen de overhand: een timmerman, twee kleermakers, een bakker, en koopman/kruidentier, een horlogemaker en een predikant. Slechts één pand (A16) is mogelijk nog in gebruik als boerderij. De meeste panden in de Kerkstraat zijn in gebruik als woning. Een bijzonder pand in de Kerkstraat is het armenhuis van de diaconie.

Vanaf 1900 neemt het aantal panden geleidelijk toe. De open ruimte tussen de bestaande panden wordt dicht gebouwd. Uiteindelijk is sprake van meer dan een verdubbeling. Deze toename bestaat

in eerste instantie vooral uit woningen. Pas na 1940 veranderen deze woningen in winkels, waardoor de huidige aaneengesloten winkelwand is ontstaan. Het laatste pand, dat van woning in winkel werd veranderd is Rijksstraatweg 196 in 1977.

Uitwerking per pand

Een uitwerking van de gegevens per afzonderlijk pand is opgenomen in onderdeel 1c 'Overzicht percelen, eigenaren en bewoners'.